

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 227/2018
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α'**

Συνεδρίαση της 18ης -12-2018

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αγγελική Καστανά, Ευσταθία Τσαούση, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος : Το με αριθμ. πρωτ.: Δ.Κ.Π. Β0004464 ΕΞ 2017/06-03-2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών, Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών, Τμήμα Βα.

Περίληψη ερωτήματος : Ερωτάται, αν στο Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών (Ι.Γ.Ε, ν.π.δ.δ.), όπως μετονομάσθηκε η Ελληνική Γεωργική Εταιρεία, στην οποία η Ιφ. Σ. είχε κληροδοτήσει, με την από 31-05-1921 διάταξη τελευταίας βούλησης, κτήμα έκτασης χιλίων περίπου στρεμμάτων, που βρίσκεται μεταξύ των Δήμων Κηφισίας και Αμαρουσίου, με σκοπό την ίδρυση Σχολής Κηπουρικής, Πτηνοτροφίας, Μελισσοκομίας, Σηροτροφίας και Κτηνοτροφίας, μπορεί να μεταφερθούν οι αναφερόμενες στο άρθρο 12 παρ. 1 υπό α' και β' του ν. 2520/1997 αρμοδιότητες του συγχωνευθέντος ήδη στον «Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό-Δήμητρα» (ν.π.δ.δ.), Οργανισμού Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (ΟΓΕΕΚΑ)

«ΔΗΜΗΤΡΑ», καθώς επίσης και αν μπορεί να μεταφερθούν στο Ι.Γ.Ε. οι αναφερόμενες στο άρθρο 32 του ν. 2637/1998, σε συνδυασμό με το άρθρο 8 του ν.3399/2005 και την υπ' αριθ. 267630/13.12.2007 κ.α. των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'2372), αρμοδιότητες πιστοποίησης γεωργικών συμβούλων του, επίσης συγχωνευθέντος στον ίδιο οργανισμό «ΔΗΜΗΤΡΑ», Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.ΠΕ.ΓΕ.Π.-AGROCERT), με τη σύσταση ενός ν.π.ι.δ. ή άλλης νομικής μορφής στο οποίο όμως η ως άνω κοινωφελής περιουσία να υφίσταται ως διακεκριμένη ομάδα περιουσίας με αυτοτελή διαχείριση, διασφαλίζοντας τη βούληση της διαθέτιδας.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

1. Με την από 31-05-1921 διάταξη τελευταίας βούλησης, (μυστική διαθήκη), η Ιφ. Σ. χήρα Α. Σ. κληροδότησε στην Ελληνική Γεωργική Εταιρεία που είχε έδρα την Αθήνα, την μεταξύ Κηφισίας και Αμαρουσίου έπαυλή της μεθ' όλης της περιοχής αυτής, ήτοι 970 στρέμματα περίπου, όπως ιδρύσει Σχολή Κηπουρικής, Πτηνοτροφίας, Μελισσοκομίας, Σηροτροφίας και Κτηνοτροφίας. Εκ της ως άνω εκτάσεως τα 271 στρέμματα έχουν χαρακτηριστεί αγροτικά ενώ τα υπόλοιπα δασική έκταση. Στο κληροδότημα περιλαμβάνονται η έπαυλη και όλα τα οικοδομήματα που βρίσκονται στο κτήμα, εκτός αυτών που συγκεκριμένα αναφέρει ότι κληροδοτεί στον υιό της, στη σύζυγό του και σε δύο επιστάτες. Ειδικότερα στην ως άνω διαθήκη, ως προς το ενδιαφέρον το ερώτημα ζήτημα, εκτίθενται τα εξής :

«Κληροδοτώ την μεταξύ Κηφισίας και Αμαρουσίου γνωστήν έπαυλίν μου Ανάβρυτα μεθ' όλης της περιοχής αυτής, μεθ' όλων των εν αυτή οικοδομημάτων, επιστατικών και εργατικών οικιών (πλην των κατωτέρω ρηθησομένων υπέρ του κληρονόμου υιού μου, της συζύγου αυτού και των δύο επιστατών μου προσωρινών ή οριστικών διαθέσεων) σταύλων αμαξοστασίων, βουστασίων, μηχανοστασίων και μηχανημάτων, ελαιοτριβείου και αλευρομήλου μεθ' όλων των εν αυτή ευρισκομένων και προσηρμοσμένων αυτή ζώων, οίον ίππων (πλην των τυχόν ευρεθησομένων αυτόθι αμαξών και ίππων αυτών της προσωπικής μου χρήσεως άτινα θα περιέλθουσι εις τον

κληρονόμον μου) όνων, βοών αροτήρων, γαλακτοφόρων αγελάδων κάρων, κυφελών μελισσών και των εν αυταίς μελισσών εις την εν Αθήναις υπό την προστασίαν της Α. Μεγαλειότητος του Βασιλέως Γεωργικήν Εταιρείαν, όπως ιδρύση αύτη εν αυτώ Σχολήν κηπουρικής, πτηνοτροφίας, μελισσοκομίας, σηροτροφίας και κτηνοτροφίας. Επ' ουδενί λόγω ή προφάσει επιτρέπω την πώλησιν του κτήματος τούτου είτε οιουδήποτε μέρους αυτού, καθότι επιθυμώ να χρησιμεύη διαρκώς εις την μόρφωσιν καλών γεωργών και κηπουρών. Εις την αυτήν Γεωργικήν Εταιρείαν αναθέτω την φροντίδα να παραγγείλη εις Έλληνα καλλιτέχνην αδριάντα του αιμνήστου συζύγου μου και στήση αυτόν εν τω μέσω του κήπου παρά την λίμνην, προς τον σκοπόν δε τούτον κληροδοτώ προς την Γεωργικήν Εταιρείαν δραχμάς ογδοήκοντα χιλιάδας (80.000) αι οποίαι πρέπει να κατατεθώσιν εις την Εθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος, εις διαταγήν της Γεωργικής Εταιρείας, ίνα δαπανηθώσιν αποκλειστικώς προς τον σκοπόν τούτον, εάν όπερ απεύχομαι, διαλυθή η Γεωργική Εταιρεία, τότε το κτήμα τούτο ολόκληρον θα περιέρχεται αυτοδικαίως εις το Δημόσιον της Ελλάδος, πάντοτε διά τον αυτόν σκοπόν, τηρουμένων απαρεγκλίτως των ανωτέρω διατάξεών μου και διά το κτήμα και διά τυχόν μέχρι τότε ανεκτέλεστον κληροδότημα των ογδοήκοντα χιλιάδων δραχμών, όπερ επίσης περιέρχεται τω Δημοσίω διά τον αυτόν σκοπόν. Ως ειρήται ολόκληρος η έπαυλίς μου Ανάβρυτα κληροδοτείται τη Γεωργική Εταιρεία».

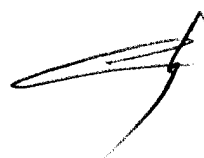
2. Η Ελληνική Γεωργική Εταιρεία, (Ε.Γ.Ε.), της οποίας το καταστατικό δημοσιεύθηκε στο υπ'αριθ. 26 ΦΕΚ τεύχος Β' της 28^{ης} Μαΐου 1901, με το από 12-07-1901 β.δ. (Α'150) είχε χαρακτηρισθεί νομικό πρόσωπο. Με το από 14.05.1926 ν.δ. περί της ιδιότητας, εποπτείας και ελέγχου της Ελληνικής Γεωργικής Εταιρείας, (Α'162), θεωρήθηκε ίδρυμα Δημοσίου Δικαίου, υποκείμενο στον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Γεωργίας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Το παραπάνω διάταγμα κυρώθηκε με το από 13.11.1927 ν.δ. (Α'270) και αμφοτερα κυρώθηκαν με το άρθρο μόνο του ν. 3821/1929 (Α'29). Στη συνέχεια με το ν. 551/1948 περί τροποποιήσεως της περί της Ελληνικής Γεωργικής Εταιρείας Νομοθεσίας (Α'47), τροποποιήθηκε η σύνθεση του Δ.Σ. της εταιρείας και με το εκδοθέν κατ' εξουσιοδότηση του άνω νόμου από 01-07-1948 Β.Δ. περί μετονομασίας της Βασιλικής Γεωργικής Εταιρείας, μετονομάστηκε σε Βασιλική Γεωργική Ακαδημία και τροποποιήθηκε

το καταστατικό της. Ειδικότερα στο άρθρο 2 προβλέπεται ότι υποχρεούνται να συνεχίσει όλες τις αναληφθείσες υποχρεώσεις από δωρεές και κληροδοτήματα. Ακολούθως με το άρθρο 5 του ν.δ. 572/1970 περί οργανώσεως, διαρθρώσεως, λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των πάσης κατηγορίας Νομικών Προσώπων, Οργανισμών και Επιτροπών, εν τη Διοικήσει των οποίων μετέχει ο Βασιλεύς ή μέλος της Βασιλικής Οικογένειας (Α' 125) μετονομάστηκε σε Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών (Ι.Γ.Ε), αναφέρεται ότι λειτουργεί ως ν.π.δ.δ. και τελεί υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Γεωργίας. Με το άρθρο 8 του ν. 51/1975 (Α' 125) ορίστηκε ότι η εποπτεία και ο έλεγχος επί πάντων των περιών το Ν.Δ. 572/1970 Ιδρυμάτων ασκείται από τον Πρωθυπουργό, δυνάμενου δι' αποφάσεώς του να μεταβιβάζει την αρμοδιότητά του σε Υπουργό. Η απόφαση αυτή δεν φέρεται εκδοθείσα. Τέλος με το άρθρο 14 παρ. 2 του ν. 1232/1982 (Α' 22) ο έλεγχος και η εποπτεία επί του Ι.Γ.Ε ασκείται αποκλειστικά από τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό Γεωργίας.

3. Στο σχηματισθέντα φάκελο περιέχονται α) τα με αριθ. πρωτ. 477/18-08-2017 και 258/20-03-2013 έγγραφα του Ι.Γ.Ε., στα οποία εκφράζεται η αντίθεση του Ιδρύματος σε επιχειρούμενη συγχώνευση του Ι.Γ.Ε με τον Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ, ν.π.δ.δ» και το ίδιο θεωρεί ότι ο σκοπός του κληροδοτήματος, με την ιδιότητα του αυτοτελούς ιδρύματος κοινωφελούς σκοπού, ουδέποτε καταργήθηκε, ουδέποτε ολοκληρώθηκε, δεν κατέστη ανέφικτος και ουδέποτε παρουσιάστηκε οποιαδήποτε παρέκκλιση. Ειδικότερα υποστηρίζεται ότι η διαθέτιδα συνέστησε «*αυθύπαρκτο (αυτοτελές) Ίδρυμα με ίδια νομική προσωπικότητα, οπότε η καταλειπόμενη περιουσία περιέρχεται στο νομικό πρόσωπο του συσταθέντος για τον επιδιωκόμενο σκοπό ιδρύματος, εν προκειμένω δηλαδή στην άλλοτε Ελληνική Γεωργική Εταιρεία, συσταθείσα ως αυτοτελές ίδρυμα κοινωφελούς σκοπού και πλέον Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών*» (σελίδα 5 του δευτέρου ως άνω εγγράφου).

β) Το υπ' αριθ. 9447/120187/4.11.2015 έγγραφο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης προς την Δ/ση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο προκάλεσε την υποβολή του ερωτήματος.

γ) Η από 3.4.2013 ερώτηση βουλευτών προς τους Υπουργούς Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Αγροτικής Ανάπτυξης, ενόψει της επιχειρούμενης συγχώνευσης και οι επ' αυτής απαντήσεις ι) από 26.4.2013

του Υπουργού Οικονομικών, με το οποίο υιοθετείται το με αριθ. πρωτ. 1366/19.4.2013 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, την οποία ο Υπουργός θεωρεί ως Εποπτεύουσα Αρχή ii) Από 9.5.2013 του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης στο οποίο αναφέρεται ότι το Ι.Γ.Ε. θα συνεχίσει τη λειτουργία του με τη νομική μορφή που έχει και iii) το υπ' αριθ. πρωτ. 1366/19.4.2013 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής στο οποίο εκφράζεται η άποψη ότι εφ' όσον δεν έχει τεθεί από την διαθέσιδα ειδικός όρος ή σκοπός διάφορος του Ι.Γ.Ε. (πρώην Ε.Γ.Ε.), το κληροδοτήμα δεν αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης. Η ίδια άποψη εκφράζεται και στο υπ' αριθ. πρωτ. 2225/20.9.2010 έγγραφο της Περιφέρειας Αττικής, της οποίας διάδοχος είναι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής.

δ) Η από 24.10.2017 εισήγηση της Δ/σης Κοινοφελών Ιδρυμάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, προς το Συμβούλιο Κοινοφελών Περιουσιών της ίδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, επί εκκρεμούντος καταλογισμού κατά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Γ.Ε. για κακοδιαχείριση του κληροδοτήματος «Ιφιγένεια Α. Συγγρού». Τέλος

ε) Το υπ' αριθ. 18616/31.10.2018 έγγραφο της Δ/σης Κοινοφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, στο οποίο αναφέρεται ότι την εποπτεία επί του κληροδοτήματος Ιφιγένειας Συγγρού ασκεί η Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, στην οποία έχει διαβιβαστεί ο φάκελος από το έτος 2008.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στο άρθρο 109 παρ.1 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης, κωδικέλλου ή δωρεάς, ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση, για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό, εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε, στην περιοχή που καθόρισε ο δωρητής ή ο διαθέτης ή στην ευρύτερή της περιφέρεια, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, για οποιονδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, καθώς και αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με τη μεταβολή της εκμετάλλευσης, όπως νόμος ορίζει...

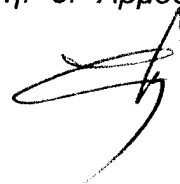
5. Στο άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3086/2002 Οργανισμός Ν.Σ.Κ. κ.λ.π. (Α' 324) ορίζονται τα εξής:

«6. Τα ερωτήματα της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και προσδιορισμό των προβληματισμών της, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ., προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της...».

6. Στις διατάξεις των άρθρων 1,2,10,50 και 82 του ν.4182/2013 Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις (Α'185), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1 «Ορισμοί. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα νοούνται ως: 1. «Κοινωφελής περιουσία»: το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται με κληρονομιά, κληροδοσία ή δωρεά υπέρ του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή για κοινωφελή σκοπό. Ως «κοινωφελής περιουσία» νοείται επίσης και το νομικό πρόσωπο που τα διαχειρίζεται και εκπροσωπεί, εφόσον υπάρχει. Οι όροι «κοινωφελής περιουσία», «περιουσία» και «εθνικό κληροδότημα» ταυτίζονται. 2. «Συστατική πράξη»: η διαθήκη ή η πράξη δωρεάς, με την οποία καταλείπεται νόμιμα περιουσία κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου. 3. «Κοινωφελής σκοπός»: κάθε εθνικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός και γενικά επωφελής για την κοινωνία, εν όλω ή εν μέρει, σκοπός. 4. «Αρμόδια αρχή»: είναι ο Υπουργός Οικονομικών και ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, οι οποίοι ασκούν τις σχετικές αρμοδιότητες δια των οικείων Διευθύνσεων. 5. «Συμβούλιο»: το συλλογικό όργανο με την ονομασία Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών που γνωμοδοτεί προς την αρμόδια αρχή, συγκροτείται κατά τα άρθρα 6 και 8 και έχει τις αρμοδιότητες του άρθρου 7. 6...».

Άρθρο 2 «Υποχρεώσεις Δημοσίου - Αρμοδιότητες 1. Το Δημόσιο έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει την πιστή και επακριβή εκτέλεση της βούλησης των διαθετών και δωρητών. 2. Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον τα σχετικά θέματα δεν ρυθμίζονται καθόλου ή ρυθμίζονται ελλιπώς στη συστατική πράξη. Οι κανόνες δημόσιας τάξης του κώδικα υπερισχύουν σε κάθε περίπτωση. 3. Αρμοδιότητα του

Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης υφίσταται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 και τυχόν ειδικών διατάξεων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

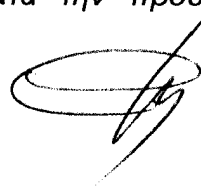
α) Όταν ο σκοπός της περιουσίας εκπληρώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκεται η περιουσία. β) Όταν δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η προηγούμενη περίπτωση και η περιουσία βρίσκεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. γ) ... 4. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο Υπουργός Οικονομικών. Αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών υφίσταται επίσης, κατ' εξαίρεση: α) Για την εποπτεία εκκαθάρισης και διαχείρισης περιουσιών που καταλείπονται στο Δημόσιο. β)...γ)...δ)... δ) Για περιουσίες του Κεφαλαίου Ε' του παρόντος κώδικα που υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών. ε) Για την εποπτεία περιουσιών των οποίων η αξία εκτιμάται, μετά την προηγηθείσα εκκαθάριση, ως ανώτερη του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ ή των οποίων οι σκοποί εκτελούνται σε όλη την επικράτεια. Για την υπαγωγή των περιουσιών της περίπτωσης αυτής στην αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, απαιτείται η έκδοση από αυτόν ειδικής προς τούτο υπουργικής απόφασης. 5. Αν υπάρχουν αμφιβολίες μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και των υπηρεσιών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την ύπαρξη και το εύρος των αρμοδιοτήτων αυτών αποφαίνονται επ' αυτών, με κοινή απόφαση, οι Υπουργοί Οικονομικών και Εσωτερικών, μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Κοινωνικών Περιουσιών του άρθρου 6. 6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών μπορεί να μεταβιβάζονται αρμοδιότητες που προβλέπονται στον παρόντα κώδικα στον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

Άρθρο 10 «Ερμηνεία συστατικών πράξεων - Μεταβολή σκοπού 1. Περιουσίες που καταλείπονται υπέρ κοινωνικών σκοπών αξιοποιούνται κατά τον τρόπο που όρισε ο διαθέτης ή δωρητής. Απαγορεύεται η μεταβολή τόσο των παραπάνω κοινωνικών σκοπών όσο και του τρόπου και των όρων διαχείρισης της περιουσίας, καθώς και των ορισμών για τον τρόπο διοίκησης της. 2. Αν υπάρχει αμφιβολία περί του περιεχομένου της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή ή αμφισβήτηση επ' αυτού, αυτή επιλύεται από το αρμόδιο κατ' άρθρο 825 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δικαστήριο.....».

Άρθρο 50 «Σύσταση κοινωφελούς ιδρύματος 1. Περιουσία, η οποία διατίθεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος αποτελεί ίδρυμα που διοικείται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη συστατική πράξη, όταν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή σε νομικά πρόσωπα που συνιστώνται με αυτήν. Ομοίως αποτελεί αυτοτελές ίδρυμα η διάθεση περιουσίας σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα για κοινωφελείς σκοπούς, όταν ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης της. 2. Περιουσία, η οποία καταλείπεται σε υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα, με επιδιωκόμενο σκοπό που προσδιορίζεται επαρκώς και είναι διαφορετικός από αυτόν που επιδιώκει το υφιστάμενο νομικό πρόσωπο, χωρίς να καθορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης, αποτελεί ομάδα περιουσίας διακεκριμένη από την περιουσία του νομικού προσώπου ως κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης.

3. Αν δεν προσδιορίζεται ειδικότερα ή δεν συνάγεται επαρκώς από τη συστατική πράξη ο επιδιωκόμενος σκοπός, θεωρείται ότι η περιουσία έχει καταλειφθεί για την εξυπηρέτηση του σκοπού, που επιδιώκει κατά τον προορισμό του το νομικό πρόσωπο και εντάσσεται στην υπόλοιπη περιουσία του. Αν ο σκοπός είναι όμοιος, ο δε οριζόμενος ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης διαφέρει μόνο σε επουσιώδη σημεία από τον τρόπο διοίκησης του υφιστάμενου νομικού προσώπου που προσδιορίζεται από το καταστατικό ή τον οργανισμό του, τότε εφαρμόζεται το προηγούμενο εδάφιο, ο δε κατά τα ανωτέρω ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης τηρείται κατά το δυνατόν. Αν προκύψει διαφωνία για τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής αποφασίζει η αρμόδια αρχή μετά από γνώμη του Συμβουλίου, είτε αυτεπάγγελα είτε μετά από αίτηση οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου.»

Άρθρο 82 «Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις 1. Όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, οι διατάξεις του Κώδικα εφαρμόζονται και στις κοινωφελείς περιουσίες που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύστασής τους. Κοινωφελή ιδρύματα που έχουν εξαιρεθεί με ειδικές διατάξεις του α.ν. 2039/1939 εξακολουθούν να εξαιρούνται του παρόντος Κώδικα και της εποπτείας της αρμόδιας αρχής αλλά υπέχουν σε κάθε περίπτωση υποχρέωση υποβολής προς έλεγχο του προϋπολογισμού και του απολογισμού τους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 59. Διαδικασίες που έχουν ήδη αρχίσει, δύνανται να ολοκληρώνονται και κατά την προϋφιστάμενη

διαδικασία.2.3.4... 8. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού, καταργούνται:

α) ο α.ν. 2039/1939 (Α' 455),

β) το ν.δ. 430/1970 (Α' 25),

γ) ο ν. 455/1976 (Α' 277),

δ) το β.δ. 18.9-20.10/1947 (Α' 223),

ε) τα άρθρα 1865, 1866 εδάφιο δεύτερο και 1869 του Αστικού Κώδικα,

στ) Κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία αφορά θέματα, που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκεινται στις διατάξεις του. 9. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, κάθε παραπομπή στον α.ν. 2039/1939 ή γενικά στη νομοθεσία περί Εθνικών Κληροδοτημάτων, νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του».

7. Στο άρθρο 7,Α, παρ. 2γ' και 8,Γ,1 του Π.Δ./τος 135/2010 Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (Α' 228) ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 7

Α. Γενική Δ/ση Εσωτερικής Λειτουργίας. 2. Συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες : α...β...γ) Τη Δ/ση Εθνικών Κληροδοτημάτων με τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Άρθρο 8

Γ. Δ/ση Εθνικών Κληροδοτημάτων. 1. Η Δ/ση Εθνικών Κληροδοτημάτων είναι αρμόδια ιδίως για θέματα εποπτείας, εκκαθάρισης και διαχείρισης ιδρυμάτων, κληροδοτημάτων και σχολαζουσών κληρονομιών...»

8. Στο με αριθμό 26 ΦΕΚ Τεύχος Β' της 28^{ης}-5-1901 δημοσιεύθηκε το Καταστατικό της Ελληνικής Γεωργικής Εταιρείας. Στο άρθρο 1 του Καταστατικού αναφέρεται ως σκοπός η ανάπτυξη της γεωργίας και των γεωργικών βιομηχανιών στην Ελλάδα.

Στο άρθρο 2 αναφέρεται ότι η επίτευξη του σκοπού θα επιδιωχθεί κυρίως :

Α) Διά της συστάσεως εν πάσαις ταις πρωτεύουσαις των επαρχιών του Κράτους «Γεωργικών Συνδέσμων» εργαζομένων υπό την διεύθυνσιν και τη συναγωγή της Εταιρείας.

Β) Διά της συστάσεως εν Αθήναις και εν πάσαις ταις επαρχίαις «Σηροτροφικών Επιτροπών» εκ Κυριών, εργαζομένων υπό την διεύθυνσιν και τη συναγωγή της Εταιρείας προς ενίσχυσιν και διάδοσιν της σηροτροφίας, της

κατ' εξοχήν οικιακής ταύτης γεωργικής βιομηχανίας, εις πάντας τους δήμους του Κράτους.

Γ) Διά της διοργανώσεως γενικών και τοπικών Γεωργικών Συνεδρίων συγκαλουμένου ενός συνεδρίου κατ' έτος έν τινι των Νομών του Κράτους.

Δ) Διά της εισαγωγής και της συντηρήσεως επιβητόρων ίππων ελάσεως, βοών, προβάτων, αιγών, χοίρων και όνων εκλεκτών προς αναπαραγωγήν και βελτίωσιν δι' επιμιξίας των εγχωρίων.

.....
Ε) Διά της προμηθείας χημικών λιπασμάτων όπως διαδοθή η χρήσις αυτών

Στ) Δι' εκθέσεων γενικών και ειδικών, περιοδικώς διοργανουμένων εις τα κυριότερα γεωργικά, κτηνοτροφικά και σηροτροφικά κέντρα του Κράτους.

Ζ) Διά της απονομής διπλωμάτων , μεταλλίων και χρηματικών βραβείων,

α') Εις τους συντηρούντας φυτώρια εμβολιασμένων μωρεών.

β') Εις τους συντηρούντας φυτώρια εμβολιασμένων εκλεκτών οπωροφόρων δένδρων.

γ') Εις τους εισάγοντας καλά είδη ζώων προς αναπαραγωγήν ή προς βελτίωσιν των εγχωρίων.

δ') Εις τους συνιστώντας πρότυπα ορνιθοτροφεία και βελτιούντας ωρισμένα εκλεκτά είδη.

ε') Εις τους συντηρούντας συστηματικώς μελισσοκομεία.

στ') Εις τους ιδρύοντας εργαστήρια προς κατασκευήν χημικών λιπασμάτων και εις τους εισάγοντας τοιαύτα και συνιστώντας ιδίως αποθήκας εν ταις επαρχίαις προς διάδοσιν αυτών.

ζ') Εις τους ιδρυτάς μηχανουργείων γεωργικών εργαλείων και μηχανών και προς τους εισάγοντας και συνιστώντας αποθήκας ιδίως εν ταις επαρχίαις προς διάδοσιν αυτών.

η') Εις τους παράγοντας βελτιωμένον τυρόν, βούτυρον δι' εργαλείων εγγυημένων τελείαν καθαρότητα, καλούς οίνους, καθαρόν και άοσμον ελαιόλαδον.

θ') Εις τους συντηρούντας μετά γεωργικής λογιστικής και συστηματικώς καλλιεργούντας οιουδήποτε είδους κτήματα.

ι') Εις τους καλλιεργητάς εκλεκτών ζωοτροφικών φυτών.

ια') Εις τους καλλιεργούντας εκλεκτά είδη καπνού και συσκευάζοντας αυτά κατά τας αξιώσεις του εμπορίου.

ιβ') Εις τους καλλιεργητάς τους χρωμένους θεριστικές, αλωνιστικές μηχανάς, εκκοκιστικές του αραβοσίτου και του βάμβακος μηχανάς, χοροκοπτικές, δίυνα και πολύυνα άροτρα, αμπελουργικά και άλλα εργαλεία προάγοντα την παραγωγήν ή καθιστώντα την καλλιέργειαν ολιγώτερον δαπανηράν.

Η) Διά χρηματικών συνδρομών

α') Εις τους θέλοντας να σπουδάσωσιν ειδικούς κλάδους της γεωργίας, οίον τυροκομίαν, σηροτροφίαν κτλ παρά ταις γεωργικαίς σχολαίς ή παρά τοις γεωργικοίς σταθμοίς του Κράτους

β') Εις τους εκδίδοντας μελέτας μετά στατιστικών παρατηρήσεων περί ειδικών καλλιεργειών εν τίνι Νομώ, Επαρχία ή Δήμω

γ') Εις τους εκδίδοντας γεωργικά περιοδικά, βιβλία ή μονογραφίας

Θ') Διά της εκδόσεως υπό της Εταιρείας χρησίμων βιβλίων και οδηγιών και δια της παροχής πληροφοριών.

Περί των πόρων της εταιρείας δεν γίνεται αναφορά στο καταστατικό¹.

9. Στο άρθρο 12 παρ. 1, υπό στοιχεία α' και β' του ν. 2520/1997 Μέτρα για νέους αγρότες κλπ (Α' 173) ως σκοποί του συνιστώμενου με το άρθρο 11 παρ. 1 του ίδιου νόμου Ν.Π.Ι.Δ. Οργανισμού Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.) 'ΔΗΜΗΤΡΑ' ορίζονται τα εξής : Σκοποί του Οργανισμού είναι α) Η οργάνωση και λειτουργία της γεωργικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης που παρέχεται από τις σχολικές μονάδες ή μονάδες παροχής επαγγελματικής κατάρτισης του προηγούμενου άρθρου. β) Η οργάνωση και

¹ Στο άρθρο 3 αναφέρεται ότι οι τακτικοί εταίροι καταβάλλουν ετησία συνδρομή εκ δέκα (10) δρχ. και οι προσφέροντες δωρεές 500, 1.000 και άνω των 5.000 δρχ αναγράφονται αντιστοίχως δωρηταί, ευεργέται και μεγάλοι ευεργέται.

Περαιτέρω όσο αφορά τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας στο βιβλίο του Παναγιώτη Δεκάζου, Ελληνική Γεωργική Εταιρεία 1901-1937, Δ/ντή της Εταιρείας κατά το χρονικό διάστημα από το 1925 έως το έτος 1937 αναφέρονται ως έσοδα της εταιρείας κατά το χρονικό διάστημα 1901 -1937 τα εξής :

Ολικά έσοδα: 1901 δρχ. 101.289.10, 1902 δρχ. 65.456.50, 1903 δρχ. 101.799.45, 1904 δρχ. 77.102.90, 1905 δρχ. 50.502.01, 1906 δρχ. 48.679.25, από 1/11/1907 έως 31/3/1908 δρχ. 17.926.56, 1908 δρχ. 54.377.79, 1909 δρχ. 186.940, 1910 δρχ. 80.966, 1911 δρχ. 92837, 1912 δρχ. 81.078.99, 1913 δρχ. 103.359.15, 1914 (1^η Απριλίου- 31 Δεκεμβρίου 1914) δρχ. 83.566.15, 1915 δρχ. 103.134.90, 1916 δρχ. 136.361.50, 1917 δρχ. 161.507.85, 1918 δρχ. 158.960.15, 1919 δρχ. 163.017.65, 1926 δρχ. 353.150, 1927 δρχ. 295.321, 1928 δρχ. 420.299, 1929 δρχ. 640.843, 1930 δρχ. 552.618, 1931 δρχ. 363.247, 1932 δρχ. 357.977, 1933 δρχ. 484.495, 1934 δρχ. 514.800, 1935 δρχ. 550.800, 1936 δρχ. 818.594, 1937 δρχ. 775.000.

Στο αυτό σύγγραμμα αναφέρεται επίσης ότι η Ε.Γ.Ε. κατά το χρονικό διάστημα από το 1901 μέχρι το έτος 1936 επιχορηγήθηκε από το Δημόσιο με 2.535.000 δρχ. συνολικά.

Αναφέρονται τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία για να καταφανεί ότι προ της αναλήψεως του κτήματος Αναβρύτων (οριστικώς το έτος 1927, καθόσον από του έτους 1923 είχε μετατραπεί σε στρατιωτικό νοσοκομείο) η εταιρεία είχε δική της περιουσία (ακίνητα και χρηματικά κεφάλαια).

λειτουργία της δια βίου επαγγελματικής κατάρτισης των αγροτών , των ανέργων ή υποαπασχολούμενων στον αγροτικό τομέα. (στη συνέχεια υπό στοιχεία γ' έως στ' αναφέρονται οι λοιποί σκοποί του Οργανισμού που δεν ενδιαφέρουν εν προκειμένω).

10. Στο άρθρο 8 παρ. 5 του ν. 3399/2005 Ρυθμίσεις Θεμάτων αρμοδιότητος του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κλπ (Α 255) προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και τροφίμων, που θα καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την πιστοποίηση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που θα ενταχθούν στο σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών. Κατ' εξουσιοδότηση της άνω διατάξεως εκδόθηκε η υπ' αριθ. 267630/13-12-2007 κ.ά. του Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 2372), στο άρθρο μόνο της οποίας (παρ. 1) ορίστηκε ότι «1. Φορέας Πιστοποίησης γεωργικών συμβούλων ορίζεται ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π) και όπου στις υπ' αριθ. 303894/11-8-2006 (ΦΕΚ 1375/Β') και υπ' αριθ. 233629/5-7-2007(ΦΕΚ 1230/Β') κοινές υπουργικές αποφάσεις αναφέρεται το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. νοείται εφεξής ο Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π». Ήδη ισχύει η υπ' αριθ. 163/13692/25-1-2018 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 267) με την οποία (άρθρο 5 παρ.2) ορίζεται ως αρμόδιος φορέας πιστοποίησης Γεωργικών Συμβούλων ΟΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Ο Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. είχε συσταθεί ως Ν.Π.Ι.Δ. με το άρθρο 30 του ν.2637/1998 (Α'200).

11. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 14Β, παρ 1 περ. δ' και 2 του ν. 3429/2005, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 188763/10-11-2011 κ.α. των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β 2284) στο άρθρο 1 της οποίας ορίζονται τα εξής :

1. Ιδρύεται Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΑ» το οποίο ανήκει στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και εποπτεύεται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Η έδρα του Οργανισμού βρίσκεται στην Αθήνα.

3. Από την ισχύ της παρούσης συγχωνεύονται στο πλαίσιο του Οργανισμού

αυτόματα α) το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΟ.Ι.ΑΓ.Ε.), β) ο Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης (ΟΓΕΕΚΑ)-«ΔΗΜΗΤΡΑ», γ) ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π)- AGROCERT και δ) ο Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος και Κρέατος (ΕΛ.Ο.ΓΑΚ)

4.Οι αρμοδιότητες των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων μεταφέρονται στον ιδρυόμενο Οργανισμό.

12. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 1558/1985 (Α'137) εκδόθηκε το π.δ. 590/1988 Οργανισμός του Ινστιτούτου Γεωπονικών Επιστημών (Ι.Γ.Ε.) (Α' 286) στα άρθρα 1, 2, 3 παρ. 1 και 5 του οποίου ορίστηκαν τα εξής :

«Άρθρο 1: 1. Το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών (Ι.Γ.Ε.) είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής και τελεί υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Γεωργίας. 2. Σκοπός του Ινστιτούτου είναι να συμβάλλει στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γεωργίας και στην άνοδο του επαγγελματικού και πολιτιστικού επιπέδου των Ελλήνων αγροτών. Την επίτευξη του σκοπού αυτού το Ι.Γ.Ε. επιδιώκει : α)Με τη λειτουργία σχολείων αγροτικής εκπαίδευσης, την οργάνωση σεμιναρίων, την προώθηση εφαρμοσμένης έρευνας και παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών, την οργάνωση βιβλιοθήκης και γενικότερα την ανάπτυξη κάθε δραστηριότητας που βελτιώνει το επίπεδο ζωής του Έλληνα γεωργού και εκσυγχρονίζει την ελληνική γεωργία. β) Με τη συνεργασία των υπηρεσιών και ιδρυμάτων του Υπουργείου Γεωργίας των γεωτεχνικών σχολών και γενικότερα των φορέων που συνδέονται με τη γεωργία των γεωργικών οργανώσεων και συνεταιρισμών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και προσώπων που έχουν συμβάλλει ή μπορούν να συμβάλλουν στην ορθολογική ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας. γ) Με τη χρησιμοποίηση και αξιοποίηση των πόρων και των περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς που αποβλέπουν στη γεωργική ανάπτυξη. 3) Το Ι.Γ.Ε. είναι υποχρεωμένο να τηρεί όλες τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει η Ελληνική Γεωργική Εταιρεία με την αποδοχή δωρεών και κληροδοτημάτων, μπορεί να αποδέχεται νέες δωρεές και κληροδοτήματα και να αναλαμβάνει νέες υποχρεώσεις εφόσον οι σκοποί των προσφορών εναρμονίζονται με τους σκοπούς του Ινστιτούτου και οι νέες υποχρεώσεις δεν θέτουν σε κίνδυνο τους οικονομικούς του πόρους.

Άρθρο 2: Πόροι του Ι.Γ.Ε. είναι : α) Οι δωρεές και τα κληροδοτήματα. β) Τα έσοδα από την ακίνητη περιουσία του και τα χρεώγρατά του. γ) Οι επιχορηγήσεις του κράτους ή άλλων πηγών. δ) Οι εισπράξεις από εκποιήσεις ειδών. ε) Κάθε άλλο έσοδο.

Άρθρο 3 : 1. Το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και πέντε (5) μέλη που ορίζονται με ισάριθμα αναπληρωματικά με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.»

Άρθρο 5: «Διάρθρωση Υπηρεσιών

Το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών αποτελεί Διεύθυνση και διαρθρώνεται ως εξής : α) Τμήμα Αγροτικής Εκπαίδευσης.

β) Τμήμα Προγραμματισμού Αγροτικής Παραγωγής.

γ) Τμήμα Διοικητικό-Οικονομικό».

13. Όσον αφορά την εποπτεία των κληροδοτημάτων ως γενικώς κοινωφελών έχει εκδοθεί, υπό την ισχύ του α.ν. 2039/1939, η υπ' αριθ. 1080662/1461/A0006/8-10-2002 (Β' 1583) κ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών- Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με την οποία μεταβιβάζονται από τον Υπουργό των Οικονομικών στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής οι αρμοδιότητες εποπτείας ονομαστικώς κατονομαζομένων κληροδοτημάτων. Μεταξύ των κληροδοτημάτων περιλαμβάνεται (υπ' αριθ. 247) το κληροδοτήμα Ιφ. Σ , μόνο όσον αφορά τις υπέρ του Νοσοκομείου 'Ανδρέας Συγγρός' διατάξεις.

Ειδικότερα, όσον αφορά την εποπτεία επί του ως άνω κοινωφελούς κληροδοτήματος με την υπ' αριθ. 223/2015 απόφαση του Αρείου Πάγου, που εκδόθηκε σε δίκη μεταξύ του Ι.Γ.Ε. και του Δήμου Αμαρουσίου, κατά παρέκκλιση όσων έγιναν δεκτά με την υπ' αριθ. 924/1980 απόφαση του ιδίου Δικαστηρίου (εκδοθείσα σε δίκη με παρεμφερές πραγματικό), γίνεται δεκτό (σελ. 4 της απόφασης) ότι το κληροδοτήμα τελούσε 'υπό την εποπτεία της αρμόδιας Δ/νσης του Υπουργείου Οικονομικών'.

Σχετικώς, το ΣτΕ στην υπ' αριθ. 4279/2013 απόφασή του κάνει δεκτό ότι 'το κτήμα Συγγρού (δηλ. το επίμαχο κληροδοτήμα) ανήκει στο Ι.Γ.Ε., το οποίο είναι Ν.Π.Δ.Δ. και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Γεωργίας'.

Να σημειωθεί ότι κατά το έτος 1946 εκδόθηκε ειδικός νόμος (ν. 939 Α' 47) με τον οποίο επετράπη στην Ελληνική Γεωργική Εταιρεία να εκποιήσει τμήμα 12.684 τ.μ. του προκειμένου κληροδοτήματος.

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

14. Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, προέκυψαν τα ακόλουθα:

A. Όσον αφορά την αρμοδιότητα του Τμήματος να γνωμοδοτήσει επί του ερωτήματος εκφράστηκαν δύο απόψεις. Κατά την άποψη που υπερίσχυσε, συντρέχει αρμοδιότητα του Τμήματος καθ' όσον το ερώτημα δεν αφορά ζήτημα εποπτείας, αλλά αναφέρεται σε θέμα νομοθετικής μεταβολής και ανάληψης επιπλέον αρμοδιοτήτων από το Ι.Γ.Ε., για τα οποία αρμοδίως ο Υπουργός Οικονομικών υπέβαλε το ερώτημα.

Κατά τη γνώμη του Προέδρου του Τμήματος και του Νομικού Συμβούλου Κωνσταντίνου Κηπουρού, δεν υφίσταται αρμοδιότητα του Τμήματος. Ειδικότερα :

Σύμφωνα με τις διατάξεις που προμνημονεύονται, ιδιαίτερα του άρθρου 2 του ν. 4182/2013, εάν ήθελε θεωρηθεί ότι το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών έχει σήμερα την ιδιότητα κοινωφελούς ιδρύματος και ότι η καταλειφθείσα και διαχειριζόμενη από αυτό περιουσία δεν έχει ενσωματωθεί στη περιουσία του Ιδρύματος (ΑΠ 924/1980), ως δέχεται και η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής στο υπ' αριθ. 1366/19-4-2003 έγγραφό της, αρμόδια εποπτεύουσα αρχή είναι ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (ο οποίος ήδη με το άρθρο 28 παρ. 1 του ν. 4325/2015 φέρει τον τίτλο 'Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης'). Και τούτο γιατί το άνω Ίδρυμα έχει έδρα εντός των ορίων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και ο σκοπός του εκπληρώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στο όρια της ως άνω Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Δεν συντρέχουν δε εν προκειμένω οι λοιπές αναφερόμενες στο άρθρο 2 του ν. 4182/2013 εξαιρετικές περιπτώσεις με τις οποίες η εποπτεία επαφίεται στον Υπουργό Οικονομικών. Κατά συνέπεια το υποβληθέν ερώτημα αναρμοδίως υποβλήθηκε από τη Δ/ση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, καθ' όσον αρμόδια Δ/ση της εποπτεύουσας κατά τ'

ανωτέρω Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 7 παρ. 2γ' του Π.Δ. 135/2010, Δ/νση Εθνικών Κληροδοτημάτων, με τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Β. Επί της ουσίας του ερωτήματος, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος το Ι.Γ.Ε. μπορεί να αναλάβει τις αναφερόμενες στο ερώτημα αρμοδιότητες υπό την μορφή υπό την οποία υφίσταται (ν.π.δ.δ), καθόσον αυτό δεν αντίκειται στη βούληση της διαθήτιδας, όπως η τελευταία την εξέφρασε στην από 31-5-1921 διαθήκη της και εφόσον κατ' αυτόν τον τρόπο δεν θίγεται η ταυτότητα του νομικού προσώπου, όπου η διαθέτις κατέλιπε την κοινωφελή περιουσία.

Γ. Περαιτέρω κατά τη γνώμη που πλειοψήφησε, την οποία υποστήριξαν οι Νομικοί Σύμβουλοι Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Δήμητρα Κεφάλαια, Αγγελική Καστανά, Ευσταθία Τσαούση και Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου (ψηφοί 7), το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών είναι δυνατό κατά την ανάληψη των προαναφερθεισών νέων αρμοδιοτήτων να λάβει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, ανάλογα με την εκτίμηση του νομοθέτη για την καταλληλότερη, για την ανάπτυξη της δραστηριότητάς του, νομική μορφή. Και τούτο διότι τυχόν πρόκριση της νομικής μορφής του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου δεν αποτελεί μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων της από 31-5-1921 διαθήκης ως προς τις διατάξεις της υπέρ του κοινωφελούς σκοπού, αφού από την διαθήκη αυτή δεν επιβάλλεται η εξυπηρέτηση του κοινωφελούς σκοπού από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ούτε έχει τέτοια έννοια η μνεία της διαθήκης ότι το νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Ελληνική Γεωργική Εταιρεία» τελούσε υπό την προστασία του Βασιλέως. Σε κάθε, όμως περίπτωση, ανεξάρτητα από την νομική μορφή που θα επιλεγεί, η κοινωφελής περιουσία πρέπει να υφίσταται ως διακεκριμένη ομάδα περιουσίας με αυτοτελή διαχείριση, ώστε να διαφυλαχθεί η βούληση της διαθήτιδας.

Δ. Κατά τη γνώμη του Προέδρου του Τμήματος και του Νομικού Συμβούλου Κωνσταντίνου Κηπουρού (ψηφοί 2), η τήρηση του περιεχομένου και των όρων διαθήκης, κατά τις διατάξεις της υπέρ κοινωφελούς σκοπού, συνιστά συνταγματική επιταγή (βλ. άρθρο 109 παρ. 1Σ) και γι' αυτό υπερισχύει ακόμη και αντιθέτων διατάξεων τυπικού νόμου.

-Εν προκειμένω, η κοινωφελής περιουσία καταλείφθηκε (κληροδοτήθηκε) σε ορισμένο νομικό πρόσωπο, προκειμένου τούτο να εκπληρώνει τον προσδιορισμένο στη διαθήκη κοινωφελή σκοπό, δια μέσου της καταλειφθείσας περιουσίας, που έπρεπε, κατά τη διαθέτιδα, να διατηρείται ως περιουσιακή ενότητα, αφιερωμένη στην εξυπηρέτηση του κοινωφελούς σκοπού και συνδεδεμένη με το νομικό πρόσωπο στο οποίο καταλείφθηκε. Το εν λόγω νομικό πρόσωπο κατέστη ν.π.δ.δ. ήδη με το από 14-5-1926 ν.δ., με συνέπεια ο επιδιωκόμενος από αυτό κοινωφελής σκοπός να προσλάβει χαρακτήρα και δημοσίου σκοπού ή σκοπού δημοσίου συμφέροντος, που διατηρείται αδιαλείπτως έως σήμερα, καθώς οι οποιοσδήποτε μεταβολές που υπέστη (μετονομασίες κλπ) ουδόλως έθιξαν την ταυτότητά του ως νομικού προσώπου και δη δημοσίου δικαίου.

Περαιτέρω όμως, δεν γίνεται σεβαστή η βούληση της διαθέτιδας στην περίπτωση κατά την οποία, επί συμπτύξεως του εν λόγω νομικού προσώπου με άλλο ή άλλα νομικά πρόσωπα, τούτο παύει να υφίσταται εφεξής, είτε λόγω της απορρόφησής του από άλλο νομικό πρόσωπο είτε δια συγχωνεύσεώς του με άλλο νομικό πρόσωπο που οδηγεί σε σύσταση νέου νομικού προσώπου. Και τούτο, διότι σε όλες αυτές τις περιπτώσεις έχει, αντίθετα προς τη βούληση της διαθέτιδας, καταλυθεί ο νομικός δεσμός της καταλειφθείσας περιουσίας με το νομικό πρόσωπο όπου καταλείφθηκε η περιουσία διότι στη θέση του έχει υπεισέλθει ως φορέας της περιουσίας, άλλο νομικό πρόσωπο.

Τέλος επί της νομικής δυνατότητας να λειτουργεί το εν λόγω Ίδρυμα, κατά μετατροπή, ως ν.π.ι.δ, το νομικό πρόσωπο όπου καταλείφθηκε η κοινωφελής περιουσία κατέστη δια της νομοθετικής οδού ν.π.δ.δ, προκειμένου να πραγματώνεται καλύτερα και επωφελέστερα η βούληση της διαθέτιδας, με το να προσλάβει η δραστηριότητά του χαρακτήρα ασκήσεως δημόσιας εξουσίας. Συνακόλουθα, ο κοινωφελής σκοπός αναβαθμίστηκε σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος, που η εκπλήρωσή του δικαιολογεί την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Έκτοτε, ο συγκεκριμένος κοινωφελής σκοπός αποτελεί αδιάσπαστη ενότητα με τους λοιπούς σκοπούς του υπόψη ν.π.δ.δ., τέτοια δε αδιάσπαστη και μη διαχωρίσιμη ενότητα αποτελούν οι εν γένει δραστηριότητες του Ι.Γ.Ε., ώστε οποιοσδήποτε διαχωρισμός θα διακύβευε αυτή την υπόσταση του ιδρύματος, θέτοντας ζήτημα αθετήσεως της θελήσεως της διαθέτιδας.

Ενόψει των προεκτιθεμένων, κατά τη γνώμη που μειοψήφισε, η «μετατροπή» του Ι.Γ.Ε. σε ν.π.ι.δ θα είχε την έννοια της κατάργησης του νομικού προσώπου στο οποίο καταλείφθηκε η κοινωφελής περιουσία και θα ανέκυπτε το από τη διαθήκη θέμα περιελεύσεως του ακινήτου στο Ελληνικό Δημόσιο.

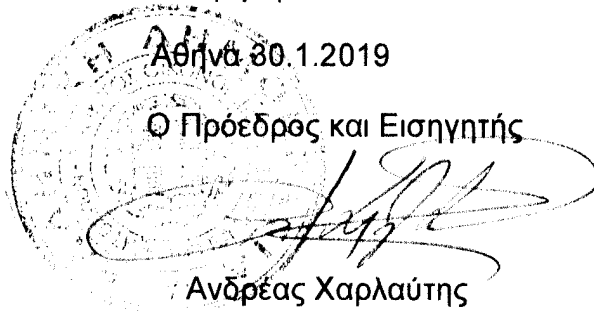
Απάντηση

15. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί ομοφώνως ότι το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών μπορεί να αναλάβει τις αναφερόμενες στο ερώτημα αρμοδιότητες, υπό την μορφή υπό την οποία υφίσταται (ν.π.δ.δ.) και, κατά πλειοψηφία ότι το ίδιο μπορεί να αναλάβει τις ίδιες αρμοδιότητες και υπό οιαδήποτε άλλη νομική μορφή, υπό τον όρο ότι η κοινωφελής περιουσία την οποία διαχειρίζεται, να υφίσταται ως διακεκριμένη ομάδα περιουσίας, με αυτοτελή διαχείριση ώστε να διαφυλάσσεται η θέληση της διαθέτιδας.

Θεωρήθηκε

Αθήνα 30.1.2019

Ο Πρόεδρος και Εισηγητής

Ανδρέας Χαρλαύτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.